

Dosarul nr. 2r-580/2022
2-21148273-01-2r-30112022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Ojoga)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Galina Petrova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Galinei Petrova cu
privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2021, prin intermediul factorului poștal terestru, ÎM „Incaso”
SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Petrova, solicitând
încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎN „Incaso” SRL. S-a încasat de la
Galina Petrova în beneficiul ÎM „Incaso” SRL suma de 3 822,20 de lei cu titlu de
datorie; suma de 1 439,98 de lei cu titlu de penalitate; suma de 270 de lei cu titlu de
taxă de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 500 de lei cu
titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin încheierea din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a
dispus corectarea erorii evidente din textul dispozitivului hotărârii din 17 februarie
2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în dosarul nr. 2-23204/21 la
cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Incaso” SRL împotriva Galinei
Petrova cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

La 04 aprilie 2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru, Galina Petrova a declarat cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel,
casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
cererea de apel declarată de Galina Petrova, împotriva hotărârii din 17 februarie
2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare
în judecată depusă de ÎM „Incaso” SRL împotriva Galinei Petrova cu privire la
încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

La 26 septembrie 2022, Galina Petrova a depus recurs, prin care a solicitat casarea încheierii cu restituirea cauzei la rejudecare.

În susținerea recursului a indicat că consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, deoarece a depus cererea de apel în decurs de 30 de zile de recepționarea acesteia.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 06 septembrie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 07 septembrie 2022 (f.d. 46), or, la actele acuzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces, astfel, recursul declarat la 26 septembrie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs reține că prin hotărârea din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎN „Incaso” SRL. S-a încasat de la Galina Petrova în beneficiul ÎM „Incaso” SRL suma de 3 822,20 de lei cu titlu de datorie; suma de 1 439,98 de lei cu titlu de penalitate; suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 04 aprilie 2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Galina Petrova a declarat cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Or, prin încheierea din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de Galina Petrova, împotriva hotărârii din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Incaso” SRL împotriva Galinei Petrova cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, deoarece apelul este declarat în afara termenului legal și apelantul nu solicită repunerea în termen.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, statuează că termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o

nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Mai mult, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel”.

Prin prisma normelor de drept precitate în coroborare cu actele cauzei, Colegiul consideră întemeiată concluzia instanței de apel, prin care a indicat că apelanta urma să declare apel împotriva hotărârii din 17 februarie 2022 în termen de 30 de zile, însă cererea de apel a fost depusă abia la data de 04 aprilie 2022, cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

Mai mult se impune a menționa că repunerea în termenul de procedură omis reprezintă recunoașterea de către instanță a existenței dreptului la îndeplinirea actelor procedurale, la caz declararea apelului, care a fost pierdut ca rezultat al omiterii a termenului de procedură ce a fost stabilit de lege pentru îndeplinirea lui, din motive recunoscute de instanță ca întemeiate.

Astfel, în sensul normelor precitate, este de principiu ca, declarând apelul în afara termenului legal și solicitând repunerea în termen, să fie invocate astfel de motive, care să justifice încălcarea acestui termen, precum și să fie îndeplinit actul de procedură respectiv.

În speță, Colegiul reține că cererea de apel împotriva hotărârii din 17 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost depusă de Galina Petrova la data de 04 aprilie 2022, peste termenul legal de depunere, care a expirat la 21 martie 2022, având în vedere zilele nelucrătoare.

În sensul art. 10 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Colegiul remarcă faptul că, participanții la proces care dețin un interes material și/ sau procesual în examinarea cauzei civile, trebuie să manifeste un comportament activ în susținerea poziției prin înaintarea de cereri, prezentarea de probe în susținerea poziției în cadrul procesului civil.

Raportând cadrul legal enunțat la circumstanțele speței, instanța de apel corect a considerat că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale întru admiterea cererii apelantului de repunere în termen.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultimul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

Aici se impune a scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Galina Petrova.

Se menține încheierea din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Galinei Petrova cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat